

የቅጂ ልዩነት (ከህተት)

መርመራ

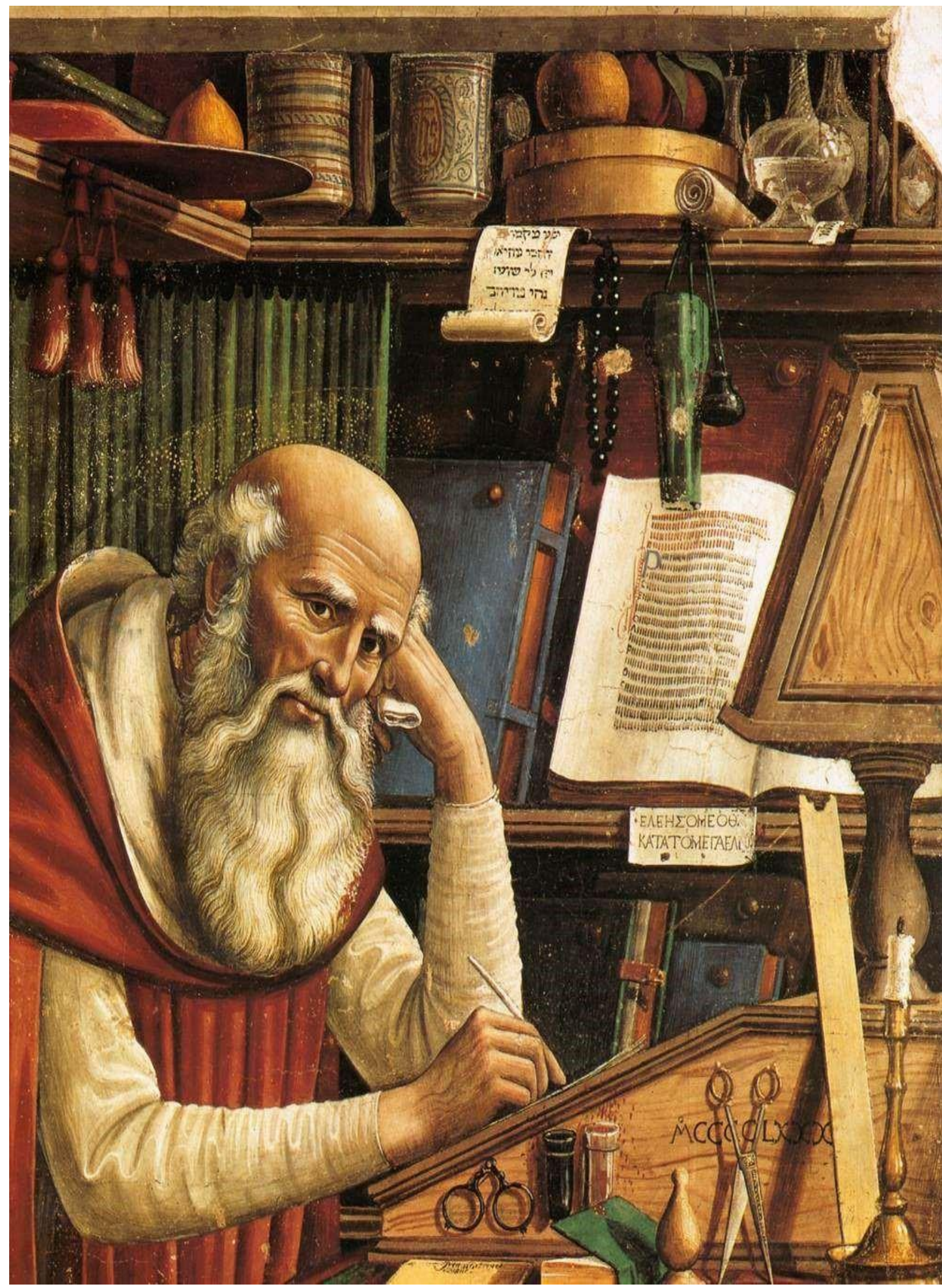
(Variants Study)

ጥቅጅ ልዩነት (ስህተት) ለምን ይፈጠራል?

(Why Variants Happen)

በጥንት ጊዜ ክርስትያኖች በምን አይነት ሁኔታ ላይ ሆነው
ጥቅጅ ስራዎችን ይሰሩ ነበር?

- የመጀመሪያው ማተሚያ ማሸን በ1450 ዓ.ም እስከሚሰራ ድረስ ሥነ ጽሁፍ በእጅ ብቻ ይደረግ ነበረ። ከዚያም በኋላ እስከ አሁን የእጅ ጽሁፍ ቀጥሏል።
- በሚጽፉበት ጊዜ በተለያዩ ምክኒያቶች ስህተቶች ትፈጠሩ ነበር።

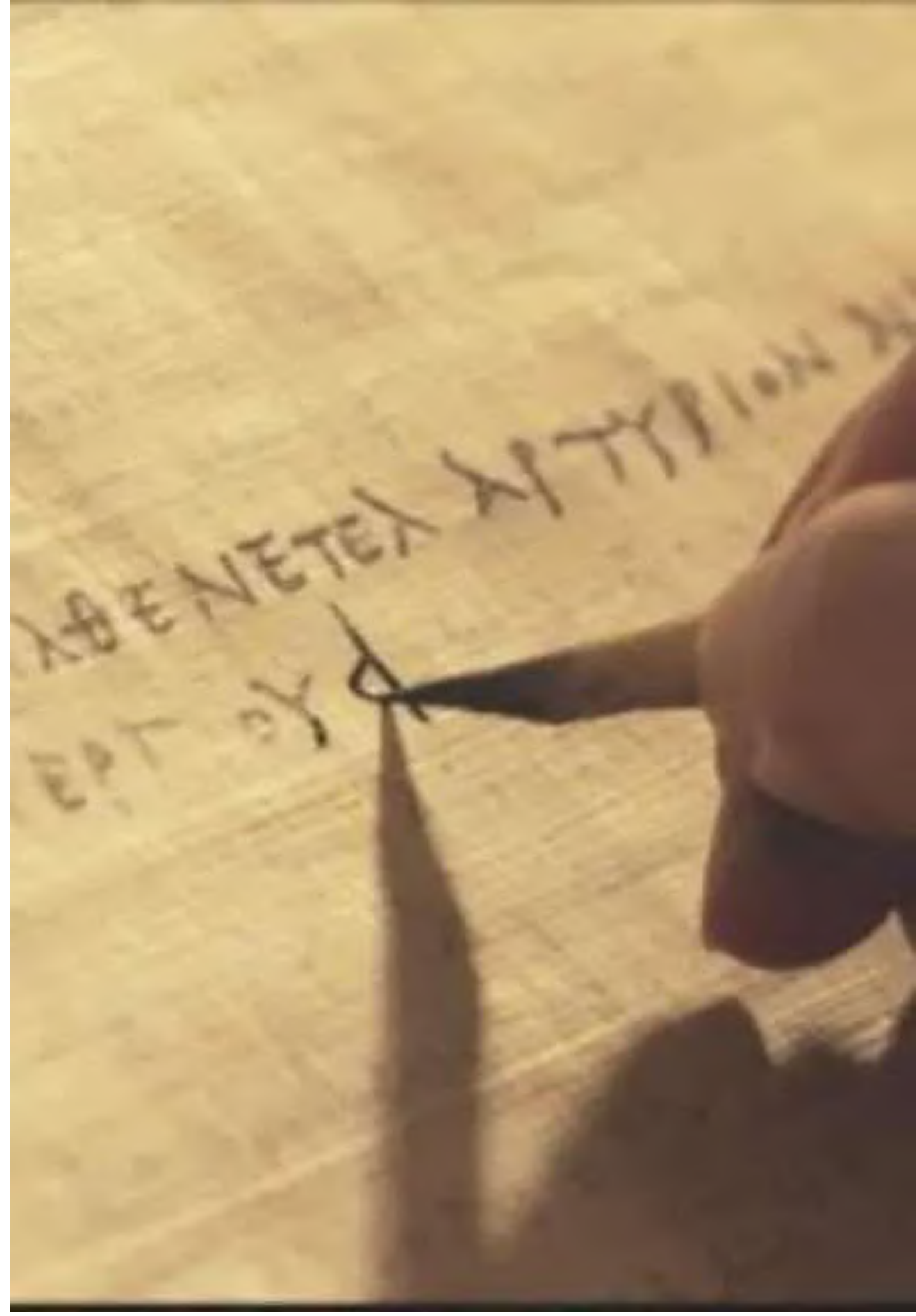

□ የቅጂ ልዩነት (ስህተት)?

(What is a Variant?)

የቅጂ ልዩነት ምን ማለት ነው ?

- የቅጂ ልዩነት ማለት በኮፒዎች መካከል ያለ ጽሁፋዊ ልዩነት ነው።
- ይሁን እንጅ የትኛውም አስተምህሮ በአንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ብቻ ላይ ስለማይመሰረት የክርስትና ሃይማኖት የተጠበቀ ይሆናል።
- የቅጂ ልዩነት የትኛውንም አይነት በጽሁፍ ወቅት ሊከሰቱ የሚችሉ ግድፈቶችንም ሆኑ፤ ሆነ ተብለው የተጨመሩም እንዲሁም የተቀነሱ ቃላቶችንና ሀረጎችን ያጠቃልላሉ።

□ የቅጅ ልዩነት (ስህተት) ምን አይደለም?

(What Variant is Not?)

- የትኛውም የቅጅ ልዩነት የመፅሐፍ ቅዱስን ተዐማኒነት አይቀንሰውም።
- የቅጅ ልዩነቶች ሆነ ተብለው የክርስትናን እምነት ስህተት አድርጎ ለመሳል የሚጨመሩ አይደሉም።
- የቅጅ ልዩነቶች የተቀባዮቹን ድክመት እንጅ የእግዚአብሔርን ታማኝ አለመሆን አይገልጥም።

□ የቅጅ ልዩነቶች ብዛት ?

(Amounts of Variants?)

- ከአዲስ ኪዳን የግሪክ የጥንት ጽሁፎች ከ400,000 እስከ 500,000 የሚገመቱ ልዩነቶች አሉ።
- በአዲስ ኪዳን ወደ 138,020 የሚጠጉ ቃላት ይገኛሉ፤ ይህም ማለት በአንድ ቃል ከአንድ በላይ የቅጅ ልዩነቶች ይገኛል።
- የዮሀንስ ወንጌል ምዕራፍ 18ን፣ ፊልሞናንና የይሁዳ መልዕክትን ከግምት በማስገባት በአንድ ቃል 3 የቅጅ ልዩነቶች ይኖራሉ።

□ የቅጅ ልዩነት ቆጠራ

(Counting Variants)

ቫርያንት እንዴት ይቆጠራል ?

- የቅጅ ልዩነቶች በሚቆጠሩበት ወቅት ቫርያንቶቹ ጥቃቅንም ሆኑ ትላልቅ እንደ ነጠላ ይቆጠራሉ።
- አንድ ቅጅ ልዩነቶች በኩፒ ወቅት ቢደገም ተመልሶ እንደ አንድ የቅጅ ልዩነት ይቆጠራል።
- የቅጅ ልዩነቶች በምንቆጥርበት ወቅት በመጀመርያ ጽሁፉ የተጻፈበትን ቀንቋ መጠቀም ያስፈልጋል። ይህም በትርጉም ምክንያት ሊፈጠሩ ከሚችሉ ተጨማሪ ስህተቶች ይጠብቀናል።

□ የቅጂ ልዩነቶች (ስህተት) አይነቶች

(Types of variants)

1. ባለማወቅ የተፈጠሩ ስህተቶች (unintentional variants)

- የብሉይና የአዲስ ኪዳን ፀሀፊዎች ሳያውቁ፣ ሳያስቡ፣ የተሰሩ ስህተቶች ናቸው።
- የፊደል፣ የቃላት፣ የንባብ ... ስህተት

2. በምክንያት የተፈጠሩ ግድፈቶች (intentional variants)

- የብሉይና የአዲስ ኪዳን ፀሀፊዎች በመልካምም ሆነ በመጥፎ ዓላማ የተሰሩ ስህተቶች ናቸው።
- የእርማት፣ የማጥራት፣ ሥነ መለኮታዊ ዓላማ ያላቸው ስህተቶች ናቸው።

□ ባለማወቅ የተፈጠሩ ስህተቶች

(Unintentional Variants)

- የኮፒ ማሸን ከመፈጠሩ በፊት (1450 ዓ.ም) የሰው ልጆች የሚጽሁፍት በእጃቸው ነበር። አሁን ከ600 ዓመት በኋላ ራሱ የእጅ ጽሁፍ ፈጽሞ አልቀረም።
- ስለዚህ የእጅ ጽሁፍ ስህተቶች ይፈጠራሉ። ጸሀፊዎች
 - በንባብ ጊዜ (ሲያነቡ)
 - በጽሁፍ ጊዜ (ሲጽፉ)
 - ሲያስታውሱ
 - ሌላ ሰው የሚያነብ ከሆነ ሲሰሙ ስህተት ሊፈጥሩ ይችላሉ።
- እንደ ፀሀፊው እውቀት፣ ንቃት፣ ልምድ ግድፈቶቹ የሚለያዩ ቢሆንም ስህተቶች የሚጠበቁ ናቸው።

Unintentional Changes የቅጂ ግድፈቶች አይነቶች

Mistaken Letters

የፊደል ግድፈት

Homophony ተመሳሳይ ድምጽ

Haplography ተመሳሳይ ትርጉም

Dittography ድጋሚ መፃፍ

Metathesis ፊደላት ቦታ መቀያየር

Fusion ቃላት መከፋፈል

Fission ቃላት መስፋት

Homoioteleuton

ተመሳሳይ መጨረሻ ቃላት

Homoioarkton ተመሳሳይ መጀመሪያ ቃላት

Other Omissions or Additions ሌሎች ጭማሪና ቅነሳዎች

□ በምክንያት የተፈጠሩ ልዩነቶች

(Intentional variants)

- ቋንቋ በሚያድግበትም ጊዜ ሆነ በተለያዩ ምክንያት ጸሐፊዎች ቃላትን ለማሻሻል በሚል ምክንያት የተለዩ ቃላትን ሊጠቀሙ ይችላሉ።
- ይህ አይነት ልዩነቶች ከአዲስ ኪዳን ይልቅ በብሉይ ኪዳን ውስጥ ይበዛሉ።

